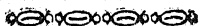

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 39.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvenbernek)
 13-dik napján 1798-dik Esztendőben.

Német Országi Tudósítások.

A' Rastadtí Fr. Követség által a' Német Depntátzióhoz Oct. 28-dikánn adott válasznak egészsz értelme ez:

„A' Fr. Respublikának, a' Német Országgal való alkudozásra telyes hatalommal fel-ruháztatott alább írtt Ministerei, a' Német Deputátziónak Vendemiaire' 21-dikei (Oct. 15-dikei) válaszfát, Császár Ő Felsége' telyes hatalmú Ministere által, Vendimaire' 26-dikánn vették,

S 8

„Nehéz dolog, a' kedvetlen érzéseknek ki-nyilatkoztatását mérsékelni, melyeket okoz, az Alólírtak Vendemiaire 12-dikéi Írásokra adott ezen ifzonyatos feleletnek olvasása. Minthogy ez az Írás mindenféle fundamentom nélkül való nehézségekkel van tele; minthogy nyilván kitettség belőle, hogy a' kik azt fel tették, keresve keresik ismét kérdésbe hozni, a' mi már szemlátomást el van igazítva; minthogy egészsz levéloldalakat foglalnak el benne az olyan alkalmaztatások, melyek, kevés fundamentomonn épültek, és oda éppen a' hová kellene nékiek illeni, nem tartoznak: lehetetlen dolog oly gondolatra nem jöni, hogy valami céljának kell lenni az efféle késedelmeskedésnek, 's nem lehet kételkedésbe nem esni, a' (Német) Deputátzió' szándékának tífztasága felől. A' Fr. Respublika nem akar hadat de nem is fél attól. A' Frantzia Respublika Békességet akar kötni: de a' Német Deputátzió tsak mindig bezzélleni akar arról. A' Frantzia Respublikát több kívánságoknak telyesítésére bírta a' maga nagylelkűsége, mint a' mennyit lehetett tőle várni. Hogy többet telyesítsen már: az eránt, nem lehet semmi reménység. Az Alólírtak meg-maradnak a' Vendemiaire' 12-dik napjai egészsz magok ki-nyilatkoztatása mellett Császár

Ő Felsége' telyes hatalmú Ministerét, eránta viseltető különös tiszteletekről tesz bizonyossá. — Rastadtbann Brumaire-nek 7-dikénn, a' Fr. Respublika' 7 dik esztendejebenn.

Bonnier. Jean de Bry. Roberjeot.

Hogy Ehrenbreitsteinba szükséges eleséget lehessen bé-szállítani: ebbéli kívánságára se' állott reá a' Német Deputátzió-nak a' Fr. Követség.

Károly Főhertzeg Növ. 5-dikénn érkezett Münchenbe, 's onnét ment Friedbergbe, a' hol van a' Német Birodalom-hann lévő Ts. K. Seregnek fő quartéllya.

Frantzia. Országi Tudósítások.

A' Direktórium mostanábann, tsak nem minden nap rendkívülvaló gyűléseket tartott, és Oct. 19-dikénn egy hofszas tanátskozás után, Bétsbe egy Kurírt indított. (Ez a' Kurír még Betsbenn vagyon. Már többször is vólt itt. Borzas bajusfűzű Ember, kit azért közönségessenn Mousta-chenak (Bajusznak) neveznek.)

A' hadi seregekhez rendeltetett Generálisok mind el mentek már a' magok ki rendelt helyekre.

A' Ditektóriumnak egy Oct. 17-dik napján hozott Végzése, meg tiltja minden Külső Hatalmasságoknál lévő Fr. Ministereknek, a' Fr. Újságírókkal való le-

S s a

velezést, és minden magános Leveleikért, melyek az Újságokban ki nyomtattatnak, az említett Ministerek kérdőre fognak vonattatni.

A' Belgiomi földön ki ütött zenebonák, mind inkább inkább terjednek. Melyre nézve az oda való Elöljárók, Kurírt küldöttek Párisba, és az Északi 's Moguntziai Seregből segítséget kértenek. Octób. 22-dikénn, midőnn Gen. Beguinot, Mechelnből, a' Warreni Insurgensek ellen ki-indúlt: ezeknek egy része más felől, Mecheln Várossát, a' Fegyveres-házzal egygyütt el foglalta, a' Szabadságfát ki vágta, és a' Tanátsnak minden Írásit széllyel szaggatta, hanem mihelyt ezt Gener. Beguinot meg-hallotta: azonnal vízfőzra tért, 's az Insurgenseket el verte, 's az ágyúkat is el vette. Más nap mindazáltal a' zenebonások még nagyobb számmal jelentek meg Meckeln előtt, hanem ismét meg-verettettek. Negyvenketten közülök, kik fegyveres kézzel estek fogásba, mindjárt agyon is lövettettek. Több helyekenn is meg-győzöttettek ugyaz az Insurgensek: de azzal még a' közönséges béketelenség meg nem fojtódott. Generális Beguinot Oct. 24-dikénn Brülzszelbe ment, a' hol is a' Közönségestársaság-osztály-, és a' Város-Tisztviselői, félbeszakadatlan Üléseket tartanak. A' Polgárok meg-intettek, hogy a' jó rendnek és tén-
dességnek fen-tartására vigyázzanak, és

az Ofztálynak minden Kaszszáji Brüsfszelbe vitetődtek; hanem, mivel ott se' a leg-bátorságosabb helyek lett volna: által szállítódtak Valenciennesbe. Oct. 25-dikénn is véres tsatázásra kelt vala még a' dolog némely vidékekenn. Grimberg-henbenn, Brüsfszelhez két mértföldnyire, 40-nen estek a' Béketelenkedők közzül fog-ságba, és 5 zászlóik nyeretettének el. Brüsfszelbenn minden fogházak tele vagynak ilyen szerentsétlenekkel. A' Brüsfszelbenn lévő Hadi-Tanáts Oct. 26-dikánn kezdett a' maga hivatalához. Waeslandba, a' hol leg-első-benn ütött ki az Insurrekctzió, igen sok Frantzia Katonák takarodnak. Enghien környékén is egynehány faluk fel-ütötték a' pártütés' zászlóját, és a' Kormányfzék Kom-miszszáriussait le-öldösték. Általjabann, Campine nevű környékétől fogva Belgiom-nak egészsz Löwenig, és az egészsz Waes-landbann, Antwerpiáig, a' leg-nagyobb bé-béketelenség uralkodik.

A' Fr. Direktórium által mostanság gyakrann nyilatkoztatgatott hadi-kész-ség-nek nem könnyen lehető telyesedését hofz-szas értekezésbenn nyomosann meg-mu-togatta Oct. 22-dikénn egy Párisi Újság, mint már a' múlt postánn is említettük. Most közöljük Értekezésének magyar ér-telmét is, mely is így következik:

„A' mi Respublikánk, kétség kívül min-den Respublikák között a' leg ditsősségebb:

de nem a' leg-szerentsésebb. A' mi közönséges Kaszszánk, mind roszszabb roszszabb állapotban van, és ámbár a' mi Igazgatóink nagy mértékben bírnak a' maga fel-találás-tehetségével: még se' tudják már miként pótolják a' fogyatkozásokat. Szörnyűség volna az: ha ismét el kezdődnék a' had; mert semmi se' bizonytalanabb, mint az, ha valyon a' szerentse mind végig meg marad e' mellettünk? kiváltképpen most, midőnn az Orosz és a' Török Birodalom, jóformánn tódítják a' Fr. Respublika ellen egygyesülő erői; midőnn a' Császár, telyes számúvá tette a' maga Armádiáját, 's oly lábra állította, hogy még inkább lehet most tőle félni, mint ez előtt; most midőnn a' Pruszsiai Király igen roszsz neven látta ik venni, hogy olyan' kívánságai se' telyesítődnek részünkről, melyeket könnyen lehetne telyesíteni. És ha a' had valósággal újra ki ütné magát, 's minden nagy Hatalmasságok egygyesülnének: hol szereznénk mi öszsze egy oly hadra meg kívántató summát? az ellenségnél? úgy de nagyon érzi ám már az ellenség' mennyibe került neki, hogy minket a' maga földére béboisátott, és nem engedi meg többé, hogy az ő költségénn éljünk. Képtelenek vagyunk tehát a' tulajdon magunkéhoz nyúlai, de mihez nyúlunk. ha még a' hadi sereg 200,000 emberrel szaporodik, miből készíjük fel a' hadhoz, ezen 200 ezer embert, miből tartjuk, 's miből fizetjük? holott a' mostani sereg tartására se' vagyunk elégségesek. Annýira kívannak közönséges Kaszszáink ürölve, hogy a' közönséges szolgálat minden ágai is szenvednek, és nekünk ugyan ha nem lehetetlen,

leg alább felette nehéz pótolni a' hiányosságot. Ha azonban a' közönséges Tisztviselőknek némely része fizetetlen vagyon: nem okai ennek az Igazgatás Fejei: mivel tudva lévő dollog, hogy ők mindent el követtek a' közönséges Kaszszának meg tölthetése végett, mert ők azon kintsekenn kívül, mellyeket az ő Seregeik, Német 's Olasz Országban, Belgiumban, Hollandiában és Helvétziában nyertek; 's a' mellyeket ők Fr. Országban találtak, 's a' konfiskálások által kaptak, még sok oly adókat is gondoltak ki, mellyek többet bé-hoznak most a' Státusnak, mint a' mennyit a' hajdani Monarkhia Kintstárja vett bé. Mindazáltal még se' fizetődnek a' Státus' Hitelezői; a' Magistrátuális Tisztviselők, és Bírák hivataljaikból ki lépnek, nem kaphatvann meg fizetésseket. Az utak mindenütt elromlot ak, 's még sem jobbítatnak; minden hitelességünk oda van; a' Tőkepénzesek (Kapitálisták) nem merik már szerentséltetni vagyonjaikat a' Kormányfőeknek fel segéllésébenn, mely roszfűl fizet, mivel nem lehet különbenn. Ha Bonaparte, a' Bégek és Mamelukok' kintseit hozzánk nem küldi: soha öszve nem szerezhettük a' következő esztendőre meg kívántató 725 millió livrát.

A' Párisi Újságok szerint azonn-gondolkodik a' Direktórium: hogy Tulonhoz ismét egy újj Hajóssereget gyűjthessen öszfze. Ezen tzelnek el érés-e rendelést tett, hogy a' Földközi tenger' Kikötőhelyeiből minden hajók oda tartoznak seregleni, és a' Breszti Kikötőhelyből is kell segítségnek oda menni, 's a' mint hirtelődik, Spa-

nyol Ország is fog segítő Hajóssereget adni. Ezenn egygyesült Hajóssereg olztánn Alexandria felé veszi útját: hogy Bonaparténak segítséget vigyen, 's az Alexandriai Kikötőhelybenn fekvő Hajóssereget vízfőzra hozza. Bonaparténak nem lesz szükségtelen minden eddig tett győzedelmei mellett is a' tóldalék erő: mivel Alexandriánál, Rosetumnál, Damietánál, és Cairónál számos Katonai-őrizetet kell nékie tartani; és mind felső Egyiptombann Murát Béget mind a' Siriába szaladott Ibrahim Béget, különös Korpusok által szükség szemmel tartatni 's a' t.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Mediolánumi nagy változásokról, csak egy két szóval emlékezhettünk a' múltt postánn. Közöljük most azoknak bővebb előadását, mely is így következik:

Vévén észre a' Frantzia Direktórium, hogy az utolsó Revolútzió, mellyet ő a' Cisalpina Respublikábann, a' maga Követje Trouvé által, 's csak ugyan ennek javaslására tsinált, közönségesenn senkinek, kíváltképpenn pedig, se' a' Frantzia, se' a' Cisalpina Respublikabéli leg-tüzesebb Republikánusoknak nem tettzett; és ha valaha: most van szükség ezen Felekezet pártfogására: tehát egy Hónappal az említett Revolútzió után, maga a' Direktórium Kontrarevolútziót tsinált. A' Kö-

vetjét Trouvét, hivatalából el hívta, 's helyébe Polgár Fouchet küldötte. — Oct. 11-dikénn Generális Brüne, az Olasz Országí Ármádiának, 's erősségeknék megvisgálásából Mediolánumba visfza érkezett. — Oct. 21-dikénn Polgár Trouve el ment Mediolánumból. És még azonn a' naponn, Adelasio, Luesi, és Sopransi Polgároknak, éppen azoknak, kiket maga a' Fr. Direktórium tett vala nem régibenn Direktorokká, tudtokra adta Gen. Brüne, hogy hivataljokból el botsáttatnak, 's helyekbe, Smancini, Sabati Deputátusokat, és Politzáj Minister Brunettit tette. Az Igazságra ügyelő Minister Polgár Pancaldi is el botsátódott hivatalából, és ezen hivatala ismét a' hajdani Politzáj-Minister Polgár Porro tétetett. A' leg közelebb el botsátott Deputátusok mind, és azok is, kik szabad akaratjokból tették le hivataljokat, ismét mind a' két Tanátshoz visfza hívódtanak, némely más Tagok pedig ki-záratattak. Még azon estve az új Direktórium egy Végzést hozott, melybenn a' közbuzgóságnak fel-elevenítése végett, az úgy nevezett Konstitútziónális Társaságok újra felszabadítódtak, a' minthogy a' Mediolánumi Klúb, még azonn estve öfzfze-gyült, és a' Teátrum, 's a' Városnak is sok részei ki-világosítottak. Oct. 22-dikénn adott az új Direktórium audientziát, melyenn az új Frantzia Követ Polgár Fouché bé-mu-

tattatott. Ezenn új Követ egy hofszú Bo-
szédet tartott, melynek oda ment ki sum-
másann az értelme: hogy a' Cisalpina Res-
publika, engedje magát, a' Fr. Respubliká-
tól vaktában vezéreltetni (di ciecamentela-
sciarsi regolare), mint a' mely a' Revolú-
tzió' valóságát érti: és hogy a' Cisalpina
Respublika szabaddá lehessenn: szükség
még nagy áldozatokat tenni, adván embert
és pénzt. (soministrando Uomini et de-
nari)

A' számkivettetett Hazafiak közzül más
nap sokann vizsza hivattattak, Oct. 22-
dik, és 23-dik napjainn a' Direktórium
két Rendelést is adott ki, melybenn a'
N. pnek ki-hirdettette, hogy közönséges
gyűléseket tartson a' Konstitútzió' bé-véte-
lére nézve, és ott a' hol meg-lehet, meg-
engedte ezenn gyűléseknek jókorábbi tar-
tattatását is, hanem tsak ugyan sohol is
egy napnál tovább tartani nem szabad, és
a' Konstitútzió eránt is semmi értekezések-
be ereszkedni nem lehet: hanem annak el-
fogadását, vagy nem fogadását, tsak ke-
rekenn egy szóval kell meg-határozni. *El-
vagy Nem.*

Már foly a' híre, hogy minden fegy-
verfogható Férjfiak fel-kívánódnak kato-
náskodásra; új adók vettetnek ki, és minden
Klastromok el töröltetnek.

Ezenközbenn számos Fr. Katonaság
vonja magát a' Cisalpina Respublikánn ke-

resztül a' Római Respublika felé, és részszerént szekerekenn szállítódik.

Már most a' Ligúriai Respublikábann is derekasann foly a' Katona-szedés, és már az első újj Batalion ki is indult a' Respublikának napkeleti tenger mejjékre.

Florentziából Octób. 21 dikénn: —

„Frantzia Viceadmirális Blanchet, ki az Abukiri ütközetbenn kéntelen vólt magát az Ánglusoknak megadni, ide érkezett. Beszélli, hogy a' Tuloni Hajóssereg' szerentsétlenségének egyedül tsak az ütközetbenn el esett Admirális Brueys vólt az oka. Gen. Bonaparte javasolta néki, hogy mihelyt a' földi Sereg ki száll a' hajókból, azonnal Korfu felé induljon. De ő nem fogadta, hanem Abukirnál a' Tenger öbölbe vette be magát, a' hol semmi fordulásokat nem lehetett tenni, a' hajók is oly meszfze állottak egymástól, hogy a' magokat mindenre elszánt Ánglusoknak éppen nem vólt nehéz azoknak soránn keresztül rontani. Eléggé meg mondódott néki, mely nagy veszedelmek közt forog, hanem ő azt állította: hogy az Ánglusok nem merik őtet meg támadni, látván mely alkalmas fekvése légyen. Sőt nem küldött ki Frégátokat is az Ánglusok' hol létének ki tanulására. Azombann nagy hirtelenséggel meg jelenik az Ánglus Hajóssereg, és két óra múlva meg is támadta a' Fr. Hajóssereget, a' mikor sok Fr. Hajóslegények vízért,

vagy magok mulattsága végett, a' szárazon tartózkodtak. Bonapartéról azt állítja Blanchet, hogy el kell néki hagyni Egyiptomot, és Síría felé vévén útját, az Eufrates és Tigris folyó vizeinn, 's Persiánn keresztül menni Napkeleti-Índiába, mely útjához is, hamar hozzá kell fogni, mert ha késik, úgy Síríabann a' Törökök, meg-bírhatatlan számmal állják el az útját.

Helvétziai Tudósítások:

A' Helvétziai Direktórium, minden Kántonokba írt a' Helytartóknak: hogy minden Kántonnak egy Seregofszályt kell ösfze-szedni, és úgy el készíteni, hogy azt leg-ottan indíthassa a' szélek' védelmezésére oda, a' hova kívántatik. Ezen Korpusok, még a' régi rendtartás szerént való lábra fognak állittatni. Egy házas embert is, nem különbenn nőtelent is, ha Az 25 esztendőnn felül vagyon: Katonának el fogni nem lehet. Azonbann tudtokra adattott a' Kántonok Igazgatóinak, hogy ezen mostani rendelést, ne úgy nézzék, mint valami közel lévő veszedelem' jelét; hanem tsak mint az okosságnak, és előre való vígyázásnak bölts reguláját. Ezen parantsolat' ereje szerént Növ. 1-ső napjánn fog el kezdődni közönségesenn a' Katona-szedés.

Még minduntalan takarodnak Helvétziánn keresztül a' Fr. Seregek, mellyek-

nek nagyobb része a' Graubündteni határszéleknél áll, 's oly szolgálatot teszen ott, a' milyent had' idején szokás tenni. Polgár Guyot Florent, ki eddig Graubündtennek Chur nevű Várossábann Fr. Minister vólt, Tigurumba ment, hogy Generális Schauenburgal értekezessen. Ezen Generális egy Kurírt küldött Párisba azon hírrel: hogy a' Cs. Kir. Katonaság Graubündtenbe bement.

Generális Keller a' néki ajánltatott Hadi - Ministerséget nem fogadta el: melyre nézve a' Helvétziai Direktórium, a' Lausannebann lévő HadiKommiszió' fejét Gen. Népont nevezte Hadi - Ministerré.

Magyar Ország.

Néhai Gróf Keglevich József Ö Exc. ja' halálával üressenn maradt fő-hivatalok közül valók lévén, a' Kir. Fő-Lovászmesterség és Korona-örzőség is: Kir. Fő Lovászmesterré nevezte a' Felség, Komárom Vármegye' Fő-Ispánnyát, 's a' Korona' egygyik Örzőjét Gróf Nádasdy Mihály Ö Exc. ját; ezen Méltóság' helyébe Korona-örzövé, Temes Vármegye' Fő-Ispánnyát Báró Splényi József Ö Exc. ját; 2-dik Korona-örzövé, Gróf Ráday Gedeon Ö Exc. ját

Elegyes Tudósítások.

A' Szavoja Dragonyos Regementénél

Obersterré lett, Tsászár Ő Felségének eddig való 2 dik Adjutánsa Vincent Úr.

Frankfurtból írrák, hogy Sieyes a ki Berlinben Frantzia Követséget viselt vala, oda t. i. a' Ménus - meljéki Frankfurt Város ába érkezett onnét Octób. 28 dikánn. (A' Berlini Levelek nem írják, hogy el ment volna onnét Sieyes)

Már Frankfurtból is írták későbbenn, hogy a' kit Sieyesnek gondoltak ott némmeljek, az, egy ott által menő Monjenot nevű Fr. Kommiszfzarius vólt.

Berlinbenn, minden maganos Társaságoknak meg van tiltva, a' politikai tárgyakra való ki-terjesztése a' magok tanátskozássaiknak 's vegzésseiknek.

Berlinbenn a' Török Követ Ali Aziz Effendi Octób. 29 dikénn frissen költ fel ágyából: de még az nap ki is vólt nyújtóztatva, véletlenül meghalván gutaütésbenn, életének 49 dik eszt. jébbenn. Candia Szigetébenn született. Buzgó kedvelője vólt a' Tudományoknak és Szépmesterségeknak.

A' Berlini Udvari Újság, úgy írja mint bizonyos dolgot, hogy Bonaparte, 11 ezred magával vízfzsa vonta magát Rosettehez.

A' Fekete-tengerről a' Földközi-tengerre, által szállott Orosz Hajósseregnek egy tésze egygyesítette magát, az Egyiptomi partoknál álló Anglus hadi hajókkal.

A' Konstantzinapolyi Pátriárkha, egy intő Levelet útasított a' Fr. ák által el foglalt Földközi-tengerenn lévő Szigeteknek Görög Lakosihoz: hogy a' hozzájuk közelítendő Török, Orosz, és Ánglus Hajósseregeket úgy fogadják mint Szabadítóikat.

Az az Orosz Korpus, mely a' Galli-cziai széleknél meg-állapodott vala: elébb indult Oct. 26-dikánn, Generális Rosenberg' vezérlése alatt.

Lublin, Krakau, 's Billitz felé vette útját ezen Korpus. Két Tsapatokra vagy on fel-osztva. A' Fővezér Hertzeg Würtemberg Ferdinánd. Ezután vagy on Haditárnokmester Rosenberg. Az 1-ső Tsapat Billitznél szándékozott lenni Növ. 24-dikénn; a' 2-dik pedig Növ. 29-dikénn.

A' Breszti Hajósseregből vissza-szabadult 3 Fre-átok közül Immortalité nevűt, el nyert Ánglus Fregát Fishguard, Breszt előtt. Az Immortalité-n sok hadi készület és 400-nál több földi Katonaság volt.

Kopernikus értelme szerént mint vagy na a' Teremtő által el intézve a' Világot formáló nagy Testek, és mint mozognak: álmélkodásra méltó módon ki-tsinálta, egy eddig még soha nem látott alkotmányban, Bétsi Mathematikus Oratsináló Rutschmann József.

Béts.

Bétsi Lakos Leimmer Antal Úrnak, hét rendbéli magános adósságokról való Kötelező-Írásokat adott által egy Magyar Gavallér, törvényes tulajdonságú parokbann, és Bizonyosság-írásk, nem különben, az adósságoknak N. Győr Vármegye' Jegyző-könyvébe 1797-dik esztendőbenn Ápr. 13-dikánn lett bé-íratásáról szóló hét Próbaírásk mellett, oly czéllal, hogy azokat említett Leimmer Antal Úr, bizonyos feltételek alatt, árúllyal el Magyar Országbann. Le is ment Leimmer Úr Magyar Országgra: de semmi Tudósítás nem érkezvénn tőle: intetnek Mindenek, hogy az említett Írásk eránt kötésk ne tegyenek addig se' Leimmer Úrral, sem más akár kivel, a' kinek kezébe jöhettek volna a' Kötelező-Írásk, míg azoknak Originálissaikat nem fogják látni, mellyek mikor költek, és mennyi summáról szólának, meg-mutatja az itt következő laistrom:

Az 1-ső t. i. költ 1796 dik eszt. benn Júl. 23-dikánn, 's szól 6000 forintról.

A' 2-dik 1796 dik eszt. Sept. 30 dikánn : 5500 forintról.

A' 3-dik, 1797. Jan. 1. — 4500 f. ról.

A' 4-dik, 1797. Jan. 1. — 2500 f. ról.

Az 5-dik, 1797. Jan. 1. — 1500 f. ról.

A' 6-dik, 1797. Jan. 1. — 4000 f. ról.

A' 7-dik, 1797. Mártz. 1. — 4500 f. ról.